

mærksomheden paa en Fabrikation, der spiller en overordentlig stor Rolle her i Kjøbenhavn for den mindre bemidlede Del af Befolkningen, nemlig Bølsfabrikationen. Hvad tro de Herrer ikke, der foregaar paa dette Omraade, hvilke Stoffer tro De ikke blive blandede ind i denne Vare, som Fattigfolk i saa stort et Omfang nødes til at kjøbe, fordi den er billig? I det Hele taget maa der, hvor Næringsmidlerne ere sammenfattede af forskellige Substanser, kræves et Tilsyn. Det kan jo ikke være ubekendt, hvorledes Bølsfabrikationen og andre Fabrikationer af lignende Art drives. Det er aldeles uforvarsligt baade i Hensende til Renlighed og til de Stoffer, hvoraf de tilberedes. Derfor siger jeg, at det lige overfor dem, der paa Grund af deres økonomiske Omstændigheder ere tvungne til at kjøbe den Slags Ting, vil være aldeles uforvarsligt at negte Tilsynet at komme til Stede paa Fabrikationsstedet, for at se, hvorledes Levnetsmidlerne tilvirkes, og for at kunne skride ind, hvis de ikke tilberedes paa en for Sundheden tilfredsstillende Maade. — Endnu ønsker jeg blot at sige et Par Ord om § 5, navnlig om den Bestemmelse, der er kommen ind om Brødets Salg efter Vægt. Vrede Medlemmer ville mulig have lagt Mærke til, at da dette Lovforslag kom til os fra Landsthinget, var det ledsaget af Andragender, Adresser og Referater fra forskellige Møder, der vare sendte af Folk, der interesserede sig for denne Sags Gjennemførelse, Brødets Salg efter Vægt. At Bagermestrene ikke have undladt at gjøre Indvendinger, er jo naturligt. Deres Indvendinger gaa naturligvis ud paa, at det hverken kan gaa an i Producenternes eller Konsumenternes Interesse at gaa ind paa denne Bestemmelse. Bagerne sige, at de ville være nødsagede til at forhøje Prisen, fordi denne Bestemmelse ikke passer med den nuværende Form af Brødet, som Folk nu engang har forelsket sig i og absolut ville kjøbe. De ville altsaa være nødsagede til at fordyre Brødet, fordi de ikke kunne taale noget Tab paa det, og som Hovedindvending anføres det, at det stadig viser sig, at Publikum i høiere Grad end tidligere besøger Butikkerne, fordi det i høiere Grad end tidligere ønsker frist Brød, men det kan ikke lade sig gjøre at skaffe frist Brød saa ofte, som det ønskes, naar man bager det i større Kvantiteter. Lige over for denne Indvending mener jeg selvfølgelig, det kommer an paa, hvilket Publikum man regner med. Regner man med det Publikum, der har Raad til at kjøbe og spise frist Brød til alle Tider, kan det være, at denne Indvending slaar til, men den

slaar selvfølgelig ikke til lige over for den fattige Del af Befolkningen, der ikke har Raad til at se paa det, det kunne de Herrer være overbeviste om. Hvis de ville lægge Mærke til de større Bageriers Udsalg, ville De de enkelte Gange om Ugen, da Udsalg af gammelt Brød finder Sted, se Folk i en saadan Mængde, at Politiet maa ordne dem, stillede op for at kjøbe gammelt Brød, fordi de faae mere for Pengene deraf. Det kommer altsaa an paa, med hvilket Publikum man regner. Jeg har selv ved en Virksomhed, hvor jeg har et Tillidshverv, nemlig Arbeidernes Fællesbageri, været Vidne til, hvorledes Folk komme og stille sig op for at faae gammelt Brød til Kjøbs eller for at faae Brød af en forfærdt Façon, som de kunne faae billigere end andet. De se nemlig ikke paa Façon, saaledes som Bagerne mene, naar de blot kunne faae mere for Pengene. Disse Folk stille sig op og vente ofte timevis blot for at kjøbe dette Brød, som sælges for en ringere Pris. Saa denne Befolkning gjælder Bagerens Indvending ikke. Og hvad Formen angaar, tror jeg ogsaa, at det vil være Noget, som Bagerne overordentlig let ville komme til Rette med Publikum om. Naar det er i Publikums Interesse at kjøbe Brødet efter Vægt, fordi de da vide, hvad det er, de faa for Pengene — og jeg tror, at det er i Publikums Interesse — burde Bagerne tvinges, forekommer det mig, til at rette sig efter dette som det absolut mest Hensigtsmæssige og mest Formaalstjenlige. Bagerne have heller ikke efter min Mening saa megen Grund til at forbeholde sig disse Rettigheder, thi det er en Kjendsgjerning, at det at være Bager er en temmelig indbringende Forretning. Den Virksomhed, som jeg hentydede til, Arbeidernes Fællesbageri, som traadte i Virksomhed for nogle Aar tilbage, har viist det. Den Gang vi begyndte med Virksomheden, stod Rugbrødet i en Pris, der var altsfor høi i Forhold til den Pris, som Bagerne betalte for det Produkt, som de tilberedte Brødet af. Priserne for Landmandens Produkter have i de senere Aar, det vide alle de Herrer, været nedadgaaende, og blandt dem særlig Kornpriserne. Melets Pris har som Følge deraf ogsaa været nedadgaaende, hvorfor Brødet jo burde sælges billigere; men ikke desto mindre have Bagerne holdt Brødet oppe paa de gamle Priser og i den Anledning tjent store Penge. Fattigfolk har kun været daarligt tjent med dette, fordi netop den største Artikel for dem er Rugbrødet; og en af de Ting, som vi da forberedte her i Kjøbenhavn, og som blev efterfulgt i adskillige Provindsbyer, var Oprettelsen af et